AZ EURÓPAI UNIÓ TERRORIZMUSELLENES STRATÉGIÁJA ÉS RENDELKEZÉSEI

ANTI-TERRORISM STRATEGY AND PROVISIONS OF THE EUROPEAN UNION

FÁBIÁN PÉTER[1]

ABSZTRAKT

Az államhatárokon átívelő terrorizmus a transznacionális bűncselekmények kategóriájába sorolandó: sérti a nemzetközi érdekeket, és fellépni ellene csak úgy lehet, ha a nemzetközi közösség együttműködik. Az együttműködés terén az Európai Unió az élen jár, kevéssel a 2001. szeptember 11-i támadásokat követően megkezdte a terrorizmus-ellenes stratégia kidolgozását, egyúttal pedig azt is egyértelművé tette, hogy e stratégia végrehajtásában valamennyi tagállamnak részt kell vállalnia. Ehhez a jogi alapokat az Európai Unió Működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 83. cikke biztosítja, mely hatáskört biztosít az Európai Parlament és a Tanács számára a szabályozási minimumok megállapítására a több tagállamot is érintő kiemelkedően súlyos bűncselekmények, így különösen a terrorizmus esetében.

Kulcsszavak: terrorizmusellenes, Európai Unió, tagállam, Európai Parlament

ABSTRACT

Cross-border terrorism falls into the category of transnational crime: it violates international interests and can only be combated if the international community cooperates. In the field of cooperation, the European Union is at the forefront, shortly after the attacks of 11 September 2001, and began to develop a counter-terrorism strategy, while also making it clear that all Member States should be involved in its implementation. The legal basis for this is provided by Article 83 of the Treaty on the Functioning of the European Union (TFEU), which gives the European Parliament and the Council

[1] fabianpeter@topcopgroup.com | ORCID: 0000-0003-0640-6557 |doktorjelölt, Óbudai Egyetem Biztonságtudományi Doktori Iskola

the power to set regulatory minimum standards for extremely serious crimes, including terrorism, involving several Member States.

Keywords: anti-terrorism, Europian Union, memberstate, Europian Parlament

BEVEZETÉS

A terrorizmusellenes stratégiát a Tanács 2005-ben fogadta el. Az uniós stratégia négy fő pillére a következő: megelőzés, védekezés, üldözés és a reagálás. A megelőzés stratégiája olyan akciók, programok kidolgozását jelenti, melyek segítenek megakadályozni azt, hogy az emberek a szélsőséges eszmék irányába forduljanak. A radikalizálódás kiváltó okainak feltárása és felszámolása tehát elsődleges jelentőséggel bír. A védekezés kétirányú, jelenti egyrészt az állampolgárok védelmét, másrészt pedig a potenciális terroristacélpontok célzott védelmét.

Ez utóbbi körben kiemelt figyelmet szentelnek a külső határok, a forgalmas közösségi helyek, a számítástechnikai rendszerek védelmének. Az üldözés stratégiája a terroristatámadásokkal szembeni válaszlépések kidolgozását jelenti. Az Unió igyekszik lokalizálni a terrorista sejteket, ez azonban önmagában nem elegendő, meg kell tudni akadályozni, hogy a szélsőséges elemek fegyverhez, robbanóanyaghoz, robbanóanyagok előállításához szükséges prekurzorokhoz jussanak. Meg kell fosztani a terroristákat a finanszírozási és a kommunikációs eszközeiktől, mindez pedig a terroristák elleni felderítések és nyomozások eredményességének fokozását feltételezik.

A reagálás az esetleges terrortámadásokra való felkészülést, és a következmények minimalizálását jelenti. Ez utóbbi nemcsak a válságelhárítási, illetve válságreagálási mechanizmusok kidolgozását foglalja magában, hanem a polgári védelem megerősítését, az áldozatok megsegítését.

2017-ben az Európai Unióban a terrortámadás következtében 68 személy hunyt el, körülbelül 844 személy sérült meg kisebb-nagyobb mértékben. 1219 személyt tartóztattak le terrorizmussal összefüggő cselekmény miatt, ebből 412 személyt az Egyesült Királyságban, 411-et Franciaországban, 91-et Spanyolországban. Az összes letartóztatott fele európai uniós polgár. Az Eurobarometer 2018-as felmérésből az derül ki, hogy az európaiak nagy része (mintegy 77 százaléka) elégedetlen az Unió terrorizmusellenes fellépésével.

A továbbiakban áttekintem, hogy az Európai Unió a 2015 és 2019 tavasza között milyen terrorellenes intézkedéseket hajtott végre.

STRATÉGIA A FIATAL EURÓPAIAK RADIKALIZÁLÓDÁSÁNAK MEGFÉKEZÉSÉRE

Konzervatív becslések szerint közel ötezer európai uniós polgár csatlakozott terrorista szervezetekhez, militáns csoportosulásokhoz Közép-Keleten vagy Észak-Afrikában. Feltehetően a legtöbben az Iszlám Államot, illetve a Dzsahbat al-Nuszrát választották.

Az Európai Parlament egy 2015 novemberében kiadott állásfoglalásában egy olyan stratégia kidolgozását sürgette, mely – oktatási intézményekben, börtönökben, az interneten

terjesztve – alkalmas arra, hogy elejét vegye az európai fiatalok radikalizálódásának, terrorista szervezetekbe történő beszervezésének. Egy ilyen stratégia csak akkor működőképes, ha a tagállamok, illetve a tagállamok és az Europol közötti információcsere gördülékenyen működik. A Parlament ezért egy olyan feketelista felállítását szorgalmazta, mely a dzsihádisták és a dzsihádista terrorizmussal gyanúsított adatait tartalmazza. Az állásfoglalás rámutat arra is, hogy meg kell határozni a „külföldi harcosok" egységes definícióját, ez ugyanis elengedhetetlen ahhoz, hogy az Európába való visszatérésüket követően büntetőeljárást lehessen indítani ellenük.

A Parlament felhívta a tagállamokat arra, hogy minden hazatérő külföldi harcost helyezzenek azonnal bírói felügyelet alá, vagy rendeljék ez az őrizetét, és tegyék meg a megfelelő intézkedéseket annak érdekében, hogy ezek a személyek a büntetőeljárás végéig a hatóságok rendelkezésére álljanak. Ilyen eszköz lehet az útlevél elkobzása, a pénzügyi források azonnali befagyasztása. A Parlament javaslata szerint különböző támogatórendszereket kell kiépíteni. Ilyen lehet például a forró drót szolgáltatást, melynek segítségével a családtagok, a szomszédok segítséget tudnának kérni, ha úgy ítélnék meg, hogy egy, a környezetükben élő személy radikalizálódik, vagy terrorszervezethez kíván csatlakozni. Az állásfoglalás kitért a közoktatás szerepére is: a tanintézményekben, illetve azokon kívül is, a problémás városrészekben – előadások, kulturális rendezvények, fórumok révén – elő kell segíteni a kisebbségben élő társadalmi csoportok és a többségi társadalom tagjai közötti párbeszédet, ez utóbbiakat pedig érzékenyíteni kell, hogy toleránsabbakká, befogadóbbakká váljanak. Kutatások szerint a büntetés-végrehajtási intézetek közege kedvez a szélsőséges nézetek terjedésének, ezért célszerű a már radikalizálódott fogvatartottakat a többiektől elkülöníteni.

KÖLCSÖNÖS VÉDELMI ZÁRADÉK

A 2015 novemberében Párizsban végrehajtott terrortámadások után Franciaország a Külügyek Tanácsában segítséget kért uniós partnereitől az Iszlám Állam elleni küzdelméhez, hivatkozva az Európai Unióról szóló szerződés (EUSZ) kölcsönös védelmi záradékára.

Az EUSZ 42. cikk (7) bekezdése kimondja, hogy „a tagállamok valamelyikének területe elleni fegyveres támadás esetén a többi tagállam köteles minden rendelkezésére álló segítséget és támogatást megadni ennek a tagállamnak". Franciaország két dolgot kért: egyrészt közös fellépést, az erők egyesítését, és támogatást az Irakban és Szíriában folyó hadműveletekhez. Másrészt pedig, a francia csapatok tehermentesítését kérte más műveleti területeken, azért, hogy azok kizárólag az Iszlám Állam elleni harcokra tudjanak koncentrálni. Az EUSZ a segítségnyújtás mikéntjét nem határozza meg, lényeges azonban, hogy a támogatás nem lehet ellentétes az Észak-atlanti Szerződés Szervezetének (NATO) keretein belül tett kötelezettségvállalásokkal.

A segítségnek nem feltétlenül kell katonainak lennie, ezért a semlegesség politikáját folytató államok – így Ausztria, Írország, Finnország, Svédország – is részt vállalhatnak az együttműködésben, melynek részleteit az érintetteknek kétoldalú megállapodásban kell rögzíteniük.

Mindezek miatt az Európai Unió szerepe ebben a kérdésben formális, illetve az eljárás előmozdítására, koordinációjára szorítkozik. A Parlament 2016 januárjában ennek kapcsán

egy állásfoglalást fogadott el, melyben a közös biztonság- és védelempolitika megerősítésére, valamint az uniós szerepvállalásnak a fokozására tett javaslatot.

ADATVÉDELMI REFORM

2016 áprilisában az Európai Parlament elfogadta az adatvédelmi reformot célzó szabályokat. Az új szabályok egyrészt azt célozzák, hogy az internethasználók szabadabban rendelkezhessenek saját adataikkal, ilyen például az adattörléshez való jog, az adatvédelmi incidensről való értesülés joga. Másrészt minimumkövetelményeket határoznak meg a bűnüldözési és igazságügyi célú adatfelhasználás terén. A reform elősegíti a nyomozó hatóságok, ügyészségek, bíróságok határokon átívelő együttműködését, emellett pedig a korábbiaknál fokozottabban biztosítják a sértettek, a tanúk, illetve a gyanúsítottak személyes adatainak a védelmét.
„A legfőbb probléma a terrortámadások és más határokon átnyúló bűnesetek kapcsán az, hogy a hatóságok vonakodnak adatokat cserélni egymással" – mutatott rá az irányelvért felelő észt európai parlamenti képviselő, Marju Lauristin. „A bűnüldöző szervek közötti információ cserére vonatkozó Uniós szintű követelmények révén az irányelv erős és hasznos eszközzé válik, aminek segítségével a hatóságok gyorsan és hatékonyan továbbíthatnak személyes adatokat miközben tiszteletben tartják a magánélethez való jogot".

AZ EUROPOL HATÁSKÖRÉNEK BŐVÍTÉSE

A hágai székhelyű Európai Rendőrségi Hivatal (Europol) 2010 óta működik az Európai Unió bűnüldöző hatóságaként. Kiemelt ügyekkel foglalkozik, mint amilyen például az embercsempészet, az emberkereskedelem, a pénzmosás, a kiberbűnözés. Az Europol a tagállami hatóságoknak nyújt támogatást, hírszerzés, adatszolgáltatás, továbbképzés, tanácsadás révén.
Az Európai Parlament 2015 novemberében fogadott el egy állásfoglalást arról, hogy a terrorfenyegetettségre tekintettel szükséges bővíteni az Europol hatáskörét.
Röviddel ezt követően meg is született egy előzetes megállapodás a Parlament és az Europol között, az ez alapján elfogadott javaslat 2017. május 1-jén lépett életbe. Az új szabályok alapján az Europol vészhelyzet esetén különleges egységeket állíthat fel, illetve a hatékonyság növelése érdekében létszámbővítést hajthat végre. Meghatározott esetekben megkeresést intézhet vállalkozásokhoz, így például, felszólíthatja a Facebook üzemeltetőit, hogy távolítsák el a kifogásolható tartalmakat, a terrorszervezetek által működtetett oldalakat.

ÚJ KIBERBIZTONSÁGI SZABÁLYOK

2016 júliusában fogadta el az Európai Parlament a kiberbiztonsági intézkedéscsomagot, mely alapján a kulcsfontosságú ágazatokban működő, illetve alapvető szolgáltatást nyújtó vállalkozások – mint amilyenek a közlekedés, az energiaszolgáltatás, a vízellátás, az egészségügy, a pénzintézeti szektor cégei – kötelesek fejleszteni az informatikai támadásokkal szembeni védelmi rendszerüket. A szabályozás egyes digitális szolgáltatók számára

is előír bizonyos kötelezettségeket, így például a keresőprogramot működtetők, az online kereskedőplatformok, a felhő alapú szolgáltatást nyújtók ugyancsak kötelesek megerősíteni védelmüket, ha pedig jelentősebb baleset következik be, vagy támadás éri rendszereiket, azt haladéktalanul jelenteniük kell a hatóságok felé.
A tagállamok feladata kettős. Egyrészt meg kell alkotniuk nemzeti hálózat- és információbiztonsági stratégiájukat, másrészt létre kell hozniuk a bejelentések, támadások kezelésére hivatott speciális biztonsági csoportokat, melyek együttműködnek a más tagállamokban működő ugyanilyen egységekkel. A koordinációban központi szerephez jut az Európai Hálózat- és Információbiztonsági Ügynökség.
„A kibertámadások gyakran egyszerre több tagállamot is érintenek, a szétforgácsolt védelem sebezhetővé tesz minket. Az irányelvnek köszönhetően a hálózat és információbiztonsági védelemnek lesz egy közös szintje, fokozódik a tagállami együttműködés, ami segít megelőzni az összekapcsolt európai infrastruktúra elleni támadásokat” – mutatott az ügy előadója, Andreas Schwab német európai parlamenti képviselő.

BÜNTETŐJOGI ESZKÖZÖK KÜLFÖLDI HARCOSOK ÉS MAGÁNYOS TERRORISTÁK ELEN

2017 márciusában a Tanács irányelvet fogadott el az Európába visszatérő külföldi harcosok és a magányos terroristák jelentette fenyegetés enyhítésére. Az irányelv alapján büntethetővé válnak a következő cselekmények:

- az Unión belüli, az Unió területére valamint a harmadik ország felé irányuló, terrorista célzatú utazások (például, amikor az utas célja kifejezetten az, hogy csatlakozzon egy terrorista csoporthoz, vagy terrorista támadást kövessen el);
- az ilyen utazások elősegítése, szervezése (például az útvonal megtervezése, pénzeszközök vagy közlekedési eszközök biztosítása, jegyvásárlás);
- a terrorista célzatú kiképzésen való részvétel, illetve ilyen jellegű kiképzés szervezése, nyújtása (például robbanóanyagok előállítására, a tűzfegyverek beszerzésére, használatára vonatkozó tájékoztatás, ilyen tartalmú oktatóanyagok összeállítása, terjesztése);
- a terrorista bűncselekmények, illetve tevékenységek anyagi támogatása, ilyen célból pénzeszközök gyűjtése.

E terrorista bűncselekmények elkövetőivel szemben akár 15 év szabadságvesztés is kiszabható.
Az irányelv továbbfejleszti a terrortámadások áldozatainak jogaira vonatkozó, már meglévő szabályozást. Az irányelv tartalmaz egy jegyzéket arról, hogy az áldozatok milyen speciális szolgáltatásokra jogosultak: így például orvosi és pszichoszociális kezelést, gyakorlati tanácsadást, jogi és a kártérítési igényekkel kapcsolatos segítségnyújtást vehetnek igénybe.
„Azelőtt kell megállítanunk a terroristákat, mielőtt lecsapnának. Sikerült egyensúlyt teremteni a biztonság növelése és az alapjogok tiszteletben tartása között. Jogok nélkül a biztonságnak semmi értelme” – értékelte az irányelvet Monika Hohlmeier német európai parlamenti képviselő.

FOKOZOTT HATÁRELLENŐRZÉSEK, A KÜLSŐ HATÁROK MEGERŐSÍTÉSE

2017 júliusában fogadta el az Európai Parlament azt a jogszabályt, mely alapján fokozzák az ellenőrzést az unió külső határain: mindenkinek, aki az Unió területére utazik, vagy azt elhagyni készül – függetlenül attól, hogy az illető uniós polgár vagy harmadik ország állampolgára – végig kell futtatni az adatait az adatbázisokon, így a Schengeni Információs Rendszeren is. Ennek egyrészt az a célja, hogy megállapíthassák, nem vesztek-e el, vagy nem lopták-e el a szóban forgó személy okmányait. Másrészt az ellenőrzést arra is ki kell terjeszteni, hogy nem jelent-e az illető biztonsági veszélyt.

Egy kiegészítő szabály ugyanakkor felhatalmazza a tagállamokat arra, hogy ha úgy ítélnek meg, hogy a szisztematikus ellenőrzések túlságosan lelassítják a forgalmat, akkor áttérhetnek a célzott ellenőrzésekre. Ezt azonban kockázatelemzésnek kell megelőznie, és kizárólag akkor lehet megkezdeni a célzott ellenőrzéseket, ha az elemzés szerint ez nem eredményezi a fenyegetettség fokozódását.

A repülőterek esetében azonban csak egy átmeneti időszakban – a rendelet hatályba lépést követő hat hónapig – lehet élni ezzel a mentességgel, illetve, kivételesen az átmeneti időszak meghosszabbítható (további tizennyolc hónappal), például abban az esetben, ha az adott légikikötő technikailag még nincsen felkészülve a szisztematikus ellenőrzésekre.

Az ügy előadója, a romániai európai parlamenti képviselő, Monica Macovei szerint „a külső határok védelme azt jelenti, hogy erős falat emelünk a terroristák ellen és megvédjük az emberek életét. A szisztematikus ellenőrzések bevezetése egy kötelező lépés ebbe az irányba.”

A Tanács 2018. szeptember 5-én fogadta el azt a rendeletet, mely az Európai Utasinformációs és Engedélyezési Rendszer (ETIAS) létrehozásáról rendelkezik. A rendszer azoknak a harmadik országbelieknek az ellenőrzéséhez használható, akik vízum nélkül utazhatnak az Európai Unió területére. Az érintetteknek az utazás megkezdése előtt ki kell tölteniük egy online kérelmet, és kérelmenként 7 eurót kell fizetniük, utazásengedélyezési díj címén. A rendszer a kérelmekben megadott információkat összeveti más uniós, illetve Interpol-adatbázisokkal, és ha a rendszer nem ad találatot, az engedélyt automatikusan kiadják. Ellenkező esetben a kérelmet az illetékes hatóságok vizsgálják meg: előbb az ETIAS központi egysége ellenőrzi, hogy a kérelemben szereplő adatok megegyeznek-e a találatot eredményező adatokkal.

Ha egyezést találnak, vagy még további adatelemzésre van szükség, az illetékes tagállam ETIAS nemzeti egységéhez kerül a kérelem. Bármelyik eset is forog fenn, a kérelem tárgyában legkésőbb annak benyújtásától számított 96 órán belül döntést kell hozni.

A rendelet kötelezettségeket ró a fuvarozókra is: ők a beszállítás előtt kötelesek ellenőrizni, hogy a vízum nélküli utazó harmadik országbeli személy rendelkezik-e érvényes utazási engedélye. Ez a kötelezettség az ETIAS működésének első három évében csak a légi és tengeri fuvarozókat terheli, három év után azonban a nemzetközi szárazföldi fuvarozók közül azokra is kiterjed, akik távolsági busszal szállítanak csoportokat. Lényeges ugyanakkor, hogy az utazási engedély nem jelenti majd automatikusan azt, hogy az utas belépheet az Unió területére: a végső döntést egyedi mérlegelés alapján a határőr hozza meg.

Az utazási engedély érvényessége nem korlátlan, a rendelet szerint három évig, de legfeljebb a kérelemben feltüntetett úti okmány érvényességi idejének végéig használható fel.

Az automatizált engedélyezési rendszert 2020-ig valamennyi uniós tagállamban be kell vezetni. Az ETIAS működését segíti majd elő az új „Be- és Kilépési Rendszer" (EES), melynek felállításáról 2017 októberében szavaztak a képviselők, és amely várhatóan ugyancsak 2020-ban áll üzembe. Az EES rögzíti az Unióba történő be- és kilépéskor, valamint a belépés esetleges megtagadásakor a harmadik országbeliek adatait, arcképét, ujjlenyomatát, valamint a belépés, illetve kilépés helyét és időpontját. Az adatokat mind a vízumköteles, mind a vízum nélkül fogadható utasok esetében rögzítik, és alapesetben három évig, túltartózkodás esetén öt évig tárolják. Az információkhoz hozzáférést kapnak a tagállamok határőrizettel és vízumkiadással foglalkozó szervei, valamint az Europol is. A tagállamok menekültügyi hatóságai azonban nem férhetnek hozzá az adatokhoz. A rendszer leginkább a külső határokon dolgozók munkáját könnyíti meg, amennyiben segít kiszűrni a jogosultság nélkül belépni szándékozókat, és a túltartózkodókat. A rendszerben a schengeni övezet országai mellett részt vesz Románia és Bulgária, és azok az államok is használhatják, amelyeknél a schengeni értékelésre már sor került, vagy passzív részesei az uniós vízuminformációs rendszernek.

Az Európai Parlament 2019 áprilisában döntött arról, hogy egyetlen adatbázisban egyesít hat különböző, migrációs, határvédelmi és bűnügyi nyilvántartást: a Schengeni Információs Rendszert (SIS), a Vízuminformációs Rendszert (VIS), az ujjlenyomatokat kezelő Eurodac adatbázisát, az Európai Bűnügyi Nyilvántartási Információs Rendszert (ECRIS), az európai határregisztrációs rendszert (EES), valamint az Európai Utasinformációs és Engedélyezési Rendszert (ETIAS).

A Közös Identitástár (*Common Identity Repository, CIR*) elnevezésű adatbank 350 millió uniós és harmadik országbeli polgár személyes (név, születési hely és idő, útlevélszám) és biometrikus (arcmás, ujjlenyomat) adatait tartalmazza majd. Arról, hogy az érintett személyek adatainak védelmét miként, milyen módon garantálják, egyelőre nem állnak rendelkezésre információk.

2019 májusában megkezdte működését az Utasadat-nyilvántartási rendszer (PNR): azok a légitársaságok, amelyek Unión kívülről is indítanak járatokat Európába, kötelesek átadni az utasok meghatározott adatait a tagállami hatóságoknak. Az adatszolgáltatási kötelezettség az utas nevére, az utazás időpontjára, útvonalára, valamint a fizetés módjára terjed ki. A PNR-t kizárólag terrorizmus, embercsempészet és ezekhez hasonló kiemelten súlyos bűncselekmény gyanúja esetén használhatják a bűnüldöző szervek. Lényeges, hogy az adatgyűjtés során nem lehet érzékeny (így például etnikai hovatartozásra, politikai nézetre vagy vallási meggyőződésre, egészségi állapotra, szexuális irányultságra vonatkozó) adatokat nem szabad felfedni. Az adatokat egyébiránt öt évig kell megőrizni, kivéve egyes személyes adatokat (például az utas nevét), melyek csak hat hónapig tárolhatók.

Végül, itt szükséges megemlíteni, hogy az Európai Parlament javaslatot tett az Unió külső határainak megerősítésére is. E javaslat szerint emelni kell az Európai Határ- és Partvédelmi Ügynökség tisztségviselőinek számát.

A 2019-ben született megállapodás egy tízezer fős készenléti egység felállításáról szól. A 2027-ig felállítandó alakulat a nemzeti határőrök munkáját fogja támogatni, elsődlegesen a határőrizet, a ki- és beléptetés, valamint a visszaküldés végrehajtásában vállalnak szerepet, feladataikat kizárólag a fogadó állam hozzájárulásával végezhetik. A kiutasításról változatlanul a tagállami hatóságok jogosultak dönteni.

A FEGYVERELLENŐRZÉSI SZABÁLYOK SZIGORÍTÁSA

A 2015 januári párizsi terrortámadás során az elkövetők hatástalanított és átalakított lőfegyvereket használtak. A korábbi, 1991-es uniós irányelv a lőfegyverek deaktiválását és átalakítását tekintve igencsak megengedőnek bizonyult, egyes tagállamokban például engedély nélkül lehetett árulni és vásárolni az ilyen fegyvereket. Ezért 2017 márciusában a riasztópisztolyok, a vaktöltényes és a hatástalanított fegyverek ellenőrzésére vonatkozó szabályok szigorításáról határozott az Európai Parlament.
A felülvizsgált irányelv előírja, hogy a hatálya alá eső fegyvereket csak engedély birtokában lehessen értékesíteni és megszerezni, és az engedélyeztetési eljárás éppen olyan szigorú legyen, mint a valódi fegyverek esetében. Az új szabályozás kötelezi a tagállamokat a fegyvertartási információk automatikus cseréjére.
A Bizottság még 2016 őszén felállított egy nemzetközi szakértőkből álló munkacsoportot, abból a célból, hogy kidolgozzák a tűzfegyverek végleges hatástalanításának egységes – valamennyi típusú tűzfegyverre alkalmazható – műszaki előírásait. Ennek nyomán fogadta el a Bizottság 2018 márciusában a végrehajtási rendeletét. Eszerint a hatástalanított tűzfegyvereket jól láthatóan és eltávolíthatatlan módon egyedi azonosítójellel kell ellátni, a tagállamok pedig kötelesek kijelölni egy közigazgatási szervet, mely megfelelő módon tanúsítja, hogy a hatástalanítás a rendeletben foglalt műszaki előírások szerint megtörtént.

HÁZI KÉSZÍTÉSŰ BOMBÁK

Az Európai Unió Tanácsa elfogadta a házi készítésű robbanószerkezetekhez felhasználható vegyianyagok birtoklására és kereskedelmére vonatkozó szabályokat. A rendelet új vegyszerekkel bővíti a tiltott szerek listáját, a veszélyes vegyszerek forgalmazására szigorú engedélyezési és nyomon követési eljárást határoz meg.
A robbanóanyag-prekurzorok olyan vegyszerek, amelyek megtalálhatók számos hétköznapi termékben (például műtrágyában, mosószerekben, gépolajokban), ám amelyek a megfelelő módszerrel alkalmasak bombák házi előállítására is. A rendelet két kategóriáját különbözteti meg a robbanóanyag-prekurzoroknak: az úgynevezett korlátozott prekurzorok kereskedelmi forgalomba nem hozhatók, magánszemélyek azokat nem vásárolhatják meg, nem birtokolhatják, nem hozhatják be az Unió területére. A szabályozott prekurzorokat az arra feljogosított vállalkozások („professzionális használók”, például a bányászok vagy a tűzijátékok gyártói) továbbra is megvásárolhatják, használhatják, ám a kereskedők a gyanús ügyleteket kötelesek jelenteni a hatóságoknak.
Az új szabályok megfelelően alkalmazandók a veszélyes vegyszerek internetes kereskedelmére is. A szigorítás hátterében az a felismerés áll, hogy az Unióban a 2015 és 2017 közötti időszakban elkövetett terrortámadások mintegy 40 százalékában az elkövető házilag előállított robbanószerkezetet használt.

A 2019-ES UNIÓS KÖLTSÉGVETÉS JELENTŐSÉGE

2018 októberében fogadták el a 2019-es uniós költségvetést, melyben a Parlament kiemelten kezeli a migrációkezelés és a biztonság kérdését, és az ezekkel összefüggő programokra, illetve az ügynökségek támogatására 74,7 millió eurót különített el.

a 2019-es költségvetés fő fejezetei az alábbiakat mutatják: a kötelezettségvállalások a módosított 2018-as költségvetéshez képest 3,2 százalékkal növekedtek (165,8 milliárd euróra), a kifizetések teljes összege 2,4 százalékkal nőtt az előző évihez képest (148,2 milliárd euróra). A migrációkezelésre 1,1 milliárd eurót szántak (ez 55,9 százalékos növekedést jelent 2018-hoz képet, a Belső Biztonsági Alap javára pedig 534 millió eurót különítettek el. Kiegészítő támogatást szavaztak meg több olyan szervezet, illetve ügynökség számára, mely a migrációs válság, illetve a biztonsági kihívások kezelése terén rendelkezik feladatkörökkel (ilyen például az Europol, a Frontex, az eu-LISA, az Európai Menekültügyi Támogatási Hivatal).

FELHASZNÁLT IRODALOM

Európai Parlament: A Parlament uniós stratégiát vár a fiatal európaiak radikalizálódásának megfékezésére. 2015.11.25. http://www.europarl.europa.eu/news/hu/press-room/20151120IPR03612/az-ep-unios-strategiat-var-a-fiatal-europaiak-radikalizalodasanak-megfekezesere (letöltve: 2019.07.10.)
EUSZ 42. cikk (7) bekezdés
Európai Parlament: A kölcsönös védelmi záradék az Unióról szóló szerződésben és a gyakorlatban Biztonság 2016.01.20. http://www.europarl.europa.eu/news/hu/headlines/security/20160119STO10518/a-kolcsonos-vedelmi-zaradek-az-uniorol-szolo-szerzodesben-es-a-gyakorlatban (letöltve: 2019.07.10.)
Európai Parlament: Adatvédelmi reform - az EP elfogadta az új szabályokat. 2016.4.14. http://www.europarl.europa.eu/news/hu/press-room/20160407IPR21776/adatvedelmi-reform-az-ep-elfogadta-az-uj-szabalyokat (letöltve: 2019.07.10.)
Európai Parlament: Bővíteni kell az Europol hatáskörét a terrorizmus elleni fellépésben. 2016.05.10. http://www.europarl.europa.eu/news/hu/headlines/security/20160509STO26397/ parlament-boviteni-kell-az-europol-hataskoret-a-terrorizmus-elleni-fellepesben (letöltve: 2019.07.10.)
Európai Parlament: Új kiberbiztonsági szabályok - kulcságazatok online védelmének erősítése. 2016.07.06. http://www.europarl.europa.eu/news/hu/press-room/20160701IPR34481/uj-kiberbiztonsagi-szabalyok-kulcsagazatok-online-vedelmenek-erositese (letöltve: 2019.07.10.)
Európai Unió Tanácsa: Idővonal: a külföldi terrorista harcosokkal szembeni és a közelmúltbeli európai terrorista támadások nyomán tett lépések. 2019. https://www.consilium.europa.eu/hu/policies/fight-against-terrorism/foreign-fighters/history-foreign-fighters/ (letöltve: 2019.07.10.)
Európai Unió Tanácsa: Küzdelem a terrorizmus új formái ellen: az EU szigorít az idevágó szabályokon. 2017.03.17. https://www.consilium.europa.eu/hu/press/press-releases/2017/03/07/rules-to-prevent-new-forms-of-terrorism/ (letöltve: 2019.07.10.)
Európai Parlament: Terrorellenes intézkedések a külföldi harcosok és magányos elkövetők ellen. 2017.02.16. http://www.europarl.europa.eu/news/hu/press-room/20170210IPR61803/terrorellenes-intezkedesek-a-kulfoldi-harcosok-es-maganyos-elkovetok-ellen (letöltve: 2019.07.10.)

Európai Parlament: Fokozott határellenőrzések a külföldi harcosok megállítására. 2017.02.16. http://www.europarl.europa.eu/news/hu/press-room/20170210IPR61804/fokozott-hatarellenorzesek-a-kulfoldi-harcosok-megallitasara (letöltve: 2019.07.10.)
Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/... rendelete (...) az Európai Utasinformációs és Engedélyezési Rendszer (ETIAS) létrehozásáról, valamint az 1077/2011/EU rendelet, az (EU) 515/2014 rendelet, az (EU) 2016/399 rendelet, az (EU) 2016/1624 rendelet és az (EU) 2017/2226 rendelet módosításáról.
http://data.consilium.europa.eu/doc/document/PE-21-2018-INIT/hu/pdf (letöltve: 2019.07.10.)
Európai Unió Tanácsa: Európai Utasinformációs és Engedélyezési Rendszer (ETIAS): a Tanács rendeletet fogadott el. 2018.0.9.05.
https://www.consilium.europa.eu/hu/press/press-releases/2018/09/05/european-travel-information-and-authorisation-system-etias-council-adopts-regulation/ (letöltve: 2019.07.10.)
Európai Parlament: Szigorúbb schengeni határellenőrzés. 2017.10.25.
http://www.europarl.europa.eu/news/hu/press-room/20171020IPR86543/szigorubb-schengeni-hatarellenorzes (letöltve: 2019.07.10.)
Európai Parlament: Az EU vízuminformációs adatbázisának frissítése a külső határok biztonságának növelése érdekében. 2019.03.13.
https://www.europarl.europa.eu/news/en/press-room/20190307IPR30744/
350 millió ember biometrikus adatait sűriti gigaadatbázisba az EU, a GDPR szabályai ellenére. 2119.04.24.04.24. https://qubit.hu/2019/04/24/350-millio-ember-biometrikus-adatait-suriti-gigaadatbazisba-az-eu-a-gdpr-szabalyai-ellenere (letöltve: 2019.07.10.)
Európai Parlament: Terrorizmus elleni küzdelem: az EU intézkedéseinek magyarázata (infografika). 2019.05.23.
http://www.europarl.europa.eu/news/hu/headlines/security/20180316STO99922/terrorizmus-elleni-kuzdelem-az-eu-intezkedeseinek-magyarazata-infografika (letöltve: 2019.07.10.)
Pomerleau, Mark: For the military, the Internet of Things isn't about 'things';
https://defensesystems.com/articles/2015/11/12/internet-of-things-dod-cartwight-csis.aspx?m=1 (letöltve: 2019.07.10.)
Európai Bizottság: Európai Határ- és Parti Őrség: A Bizottság üdvözli, hogy megállapodás született egy 10 000 határőrből álló készenléti alakulat 2027-re történő felállításáról. 2019.04.01. http://europa.eu/rapid/press-release_IP-19-1929_hu. (letöltve: 2019.07.10.)
Európai Parlament: Szigorúbb fegyverellenőrzési szabályozást hagyott jóvá az EP. 2017.03.14. http://www.europarl.europa.eu/news/en/press-room/20170308IPR65677/parliament-approves-revised-eu-gun-law-to-close-security-loopholes (letöltve: 2019.07.10.)
A Bizottság (EU) 2018/337 végrehajtási rendelete (2018. március 5.) a hatástalanított tűzfegyverek végleges működésképtelenségét biztosító hatástalanítási előírásokra és technikákra vonatkozó közös iránymutatások meghatározásáról szóló (EU) 2015/2403 végrehajtási rendelet módosításáról (HL L 65/1 2018.3.8. HU).
Európai Parlament: Szigorúbb szabályokkal lép fel a házi készítésű bombák ellen a Parlament. 2019.03.06.
http://www.europarl.europa.eu/news/hu/headlines/security/20190222STO28408/szigorubb-szabalyokkal-lep-fel-a-hazi-keszitesu-bombak-ellen-a-parlament (letöltve: 2019.07.10.)